

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 46

Ljubljana,
18 novembra
1932

Izlaži svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglas po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Sokolska izložba u Beogradu

Nj. Vel. Kralj s Nj. Vis. Prestolonaslednikom Petrom, starešinom Saveza SKJ, otvorio je Sokolsku izložbu

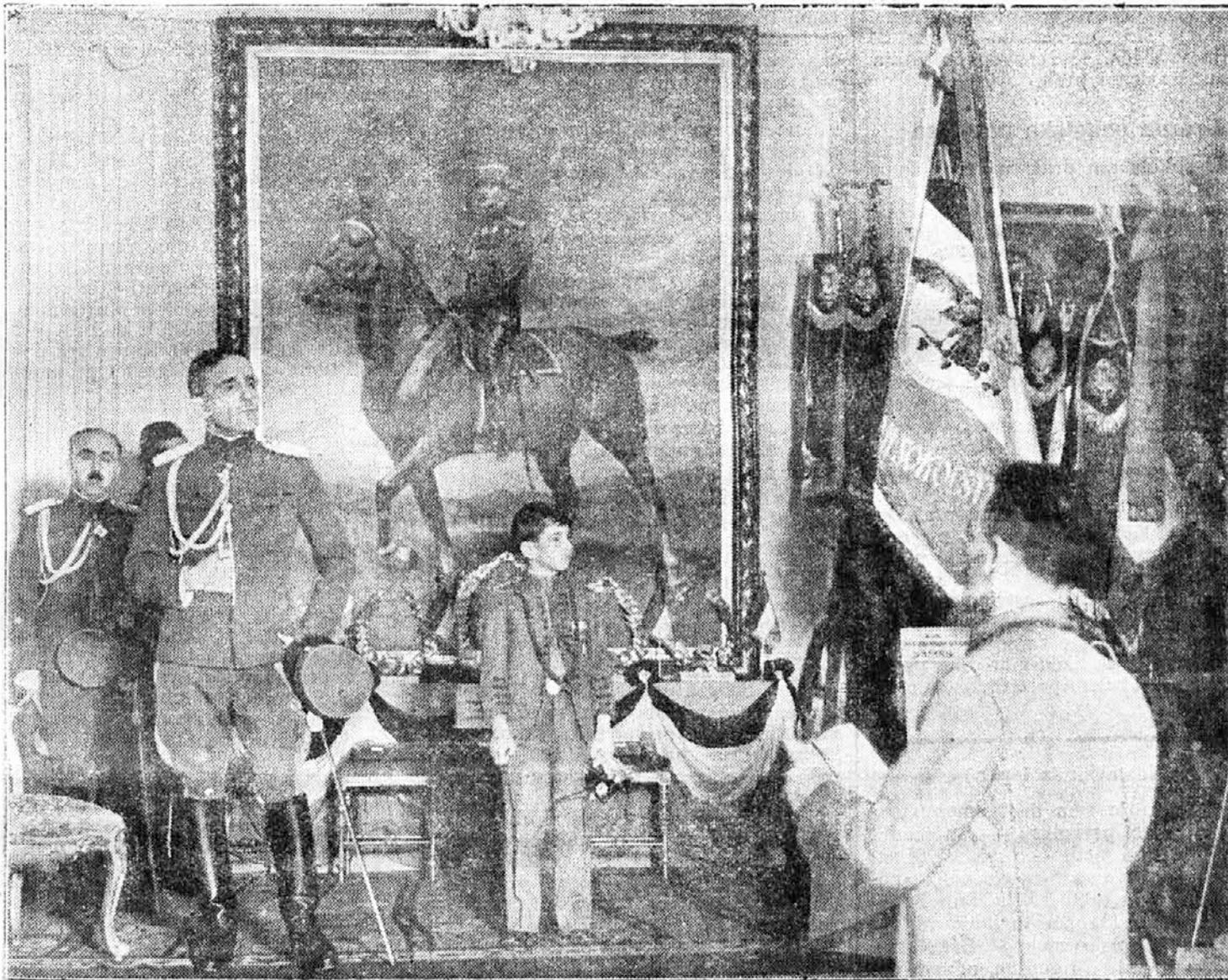
Prva kolektivna sokolska izložba velikog stila, kakve nismo videli u našoj zemlji, a koju je priedeo Savez Sokola kraljevine Jugoslavije u Beogradu pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja, moćnog i najvećeg zaštitnika jugoslovenskog Sokolstva, otvara nam najočiglednije pogled na jednu zdravu, svežu i bujnu mladenačku snagu, koja talasa našom nacijom. Sokolstvo, jugoslovensko Sokolstvo, to je ona preporodljiva sila, koja našu zemlju vodi odrednim pravcem, nesustajuci, s najvećom istrajnošću, požrtvovnošću, samozatjom i ljubavlju prema svojoj otadžbini i svome narodu, to je ljubav prema svim narodnim svetinjama, ljubav i vera u naše nacionalno i državno jedinstvo, a što je i što mora za sve nas da bude suprema lex — najviši zakon. Jačanjem svih fizičkih i moralnih snaga podjednako u našem narodu, naše Sokolstvo u duhovnom izgradivanju i produbljivanju naše nacionalne svesti već od prvih početaka soga bitisanja udaralo je čvrste temelje našoj današnjoj narodnoj i državnoj zajednici; ono je bilo pionir integralnog Jugoslovenstva i, dalje, neimar duhovne zajednice bratstva i uzajamnosti svega Slovenstva.

Ta elementarna sila, koja u našem današnjem toliko već razvijenom i moćnom sokolskom pokretu veže kohezivnom čvrstoćom sve delove naše prostrane otadžbine, sila, koja težeći svojim uzvišenim ciljevima, vodenja tvrdom verom u svoju pobjedu, ruši nesmiljeno sve zapreke, koje joj se postavljaju na putu — to je duh Sokolstva, koji mu je udahnuo njegov veliki osnivač i naš neumrli vod dr. Miroslav Tisir iz narodne duše i za narodne ideale. I snaga toga duha, njegova veličina i lepota izbjiga iz ove naše sokolske izložbe.

Ova naša prva velika sokolska izložba, koja na svakog posmatrača ostavlja najdublji dojam, nema sumnje da bi i mnogim onima, koji gledaju kroz prizmu sitnih skrupula, u koje padaju jer im ponestaju duševne snage da se othrvaju težini vremena i priroda, koje danas općenito vladaju u svetu, kao i onima, koji su opet s druge strane zaslepljeni mržnjom na sve ono što odiše unitarističkim jugoslovenskim i sokolskim duhom, u svima tima ova sokolska izložba mogla bi da izazove, kad bi je videli, osećaj, makar i skiven, koji će ih opominjati, da ih njihov partikularizam, pa išao on u bilo kojem pravcu, i svim motivima njihove bolećive sujete, da ih sve to bacu daleko iz savremenog života, i da u svojoj slaboći i nemoćnosti umiru u zaboravi pod većitim pokretom točka razvoja dogadaja, koji pokreće ta elementarna sila, a koja je i volja i vera celokupnog našeg naroda — sila jugoslovenske i sokolske misli.

Pogled na sokolsku izložbu daje nam da osjetimo i onaj pravi i zdravi duh naših narodnih težnja, onaj duh, koji u našoj naciji živi od ikona i koji je proverjavao svom našom našrom istorijom, duh spoznanja, da smo jedno i da moramo biti jedno duh, koji je težio za tim jedinstvom, taj duh, koji je konačno uz cenu tolikih najdragocenijih žrtava, krvlju i životima najboljih od ponajboljih, do gradilo ono, što su bili naši najlepši snovi i što su bile naše najveće težnje.

Ali i još jedno naročito, pored toliko toga, osećamo i vidimo posmatrajući našu sokolsku izložbu, a to je, da ne samo treba da čuvamo ono što imamo, već da to moramo i da je izgradimo, istim elanom i energijom, požrtvovno i nesobično, imajući uvek pred očima, svaki pojedinac u svom privatnom i javnom životu i radu, a to je korist celine, korist i boljatik naroda i države. Treba svi da razvijemo i udvostručimo u tom našem konstruktivnom radu sve naše snage, da ih počemo i skupimo, da ih skoncentrišemo, ako ih još ima rascenjan — a ima još vrlo mnogo — i da nastojimo da podjednako svaki naš centar, svaka varoš, selo i seljašće bude živa tvrdava, kako svojim brojem tako i kakvoćom.

Nj. Vel. Kralj i Nj. Vis. Prestolonaslednik Petar za vreme govora I zam. starešine Saveza SKJ br. Gangla pri otvaranju Sokolske izložbe u Beogradu

nacionalne i sokolske svesti. Jugoslovenska i sokolska misao treba da svojom vatom suoči železo naše rase pretopi u čelik, da iz njega sakuje neprobjno štit Jugoslavije, sa koga će se odbiti svaki eventualni udar, pa došao on s ma koje strane, bilo izvana ili iznutra. Jer naše Sokolstvo još čekaju veliki zadaci; vreme mu ih nosi.

A kako budućnost ostaje uvek na mladima, naša sokolska izložba mora naročito omladini našoj, i onoj učećoj i onoj koja ide za kruhom, da ulije još više poleta i oduševljenja za uzvišene sokolske ideale i ciljeve, a koji su i nacionalni — jugoslovenski i sveslovenski. Omladina u Sokolstvu treba da odgaja svoj mlađački duh, da se za Sokolstvo zagreje, da za Sokolstvo živi i da Sokolstvo posveti svaj život, jer time će ujedno najlepše služiti svome kralju, narodu i otadžbini. Bila bi stoga neocenjiva korist, pa makar i uz neke materijalne žrtve, da bi se ova naša velika i krasna sokolska izložba prenela i u ostale naše bar najveće centre, i to makar i u svojim najglavnijim delovima, i da se održava u trajanju baš ove godine, koja je za naše Sokolstvo jubilarna, u kojoj ono slavi 70 obljetnicu svoga postojanja. Nema sumnje, da bi još jačem popularizovanju našega Sokolstva u najširim slojevima našega naroda ova naša lepa sokolska izložba pridonela željeni uspeh.

Videli smo, da je ova izložba dobita i svoje najviše priznanje time, što je priredena pod najvišom zaštitom, pod protektoratom Nj. Vel. Kralja, koji ju je blago izvoleo i lično otvoriti zajedno s Vojvodom Prvencem, Nj. Vis. Prestolonaslednikom Petrom, starešinom našega Sokolstva. I ova najviša pažnja, koju naš Vladar uvek ukazuje jugoslovenskom Sokolstvu, služi nam i kao najviša čast, a ujedno i kao puno priznanje, da jugoslovensko Sokolstvo vrši s punim uspocom svoju nacionalnu misiju. A u tome će ono i ustrijati, da tako uvek bude celom našem narodu primer duhovnog jedinstva. Jer: »Na tome temelju jedinstva i Sokolstva počinje se dalji napredak snaga narodnih i državnih.«

S. Č.

Već mnogo pre odredenog sata otvaranja Sokolske izložbe, veliko mnoštvo sveta stajalo je sakupljeno pred Oficirskim domom, čekajući na dolazak Nj. Vel. Kralja i Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, starešine Saveza SKJ.

U samom domu već zarana bilo je vrlo živo. Tu su već bili sva tri zamenika saveznog starešine, velika većina članova savezne uprave, svi članovi savezne akademije, savezne prospektne odbora, svi starešine sokolskih župa, svi starešine beogradskih i mnogih sokolskih društava iz bliže okolice, a bilo je također i mnogo braće i sestara i iz udaljenijih krajeva. Kako je vreme odmicalo, tako su stizavali i brojni odmicali: ministri, predstavnici stranih država, senatori i narodni poslanici, generali, predstavnici civilnih i vojnih vlasti, javnih ustanova i nacionalnih udruženja. Uopće može se kazati, da je tu bilo sakupljeno sve što vodi naš javni i nacionalni život. Dvorana Oficirskog doma pružala je po svemu vanredno svečan izgled, pun dostojanstva i blistavosti, a pri svemu tome osećala se ona topina i bliskoća, koju uvek i posuđuju unosi jedino duh sokol. bratstva.

Kako se je prribližavao čas svećenog otvorenja izložbe, svi su se prisutni nalazili na svojim određenim mestima, da bi dočekali Nj. Vel. Kralja i Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra.

Na ulazu u samu dvoranu Sokoli i Sokolice, funkcioneri Saveza i župe Beograd pravili su špalir, da kojega su se opet nanizale brojne Sokolice, učitelje, koje se nalaze u Beogradu na tečaju, krasnim narodnim nošnjama, na kojima se upravo blistalo biserno blago naše narodne umotvorine.

S leve pak strane Kraljeve estrade bili su sakupljeni članovi kraljevske vlade, diplomatskog kora, Narodnog predstavništva, generalitet, a s desne stajali su predstavnici javnih ustanova, narodnih udruženja i mnogi odlični uzvanici.

Pri svakom izložbenom deljenju Saveza SKJ stajali su pojedini savezni funkcioneri, a pred deljenjima župa, koja su razvrstana delom u naoko kameru, slike dvorane a delom na galeriji, stajali su starešine župa.

DOLAZAK NJ. VEL. KRALJA S NJ. VIS. PRESTOLONASLEDNIKOM PETROM, STAREŠINOM SAVEZA SKJ

Kada se je pojavio dvorski automobil, iz kojeg se sišao Nj. Vel. Kralj s Nj. Vis. Prestolonaslednikom Petrom, koji je bio u sokolskoj odori, gradanstvo je svoga Kralja i Prestolonaslednika aklamiralo burinim i srdačnim potklicima. Nj. Vel. Kralj i Nj. Vis. Prestolonaslednik, otpozdravljajući na ove teple i spontane ovacije, ušli su u pratnju maršala Dvora generala g. A. Dimitrijevića i prvog adutanta generala g. Ječmenića u Oficirski dom. Na ulazu u dom, Nj. Vel. Kralj i Nj. Vis. Prestolonaslednik dočekali su zamenici starešine Saveza SKJ braća Gangl, Paunković i Križ, s kojima se Nj. Vel. Kralj i Nj. Vis. Prestolonaslednik topli pozdravio. U atriju doma stajala je počasna četa Sokola s izvučenim sabljama, koja je Kralju i svome Starešini odjala počast.

Bilo je tačno 10.30 časova, kada je Nj. Vel. Kralj s Nj. Vis. Prestolonaslednikom Petrom ušao u dvoranu praćen zamenicima savezne starešine. U tom momentu s balkona dvorane zamčene zvuci narodne himne. Očito zadovoljan već prvim utiskom, koji ostavlja krasna dvorana Oficirskog doma po celokupnom aranžmanu izložbe, slikovitoču i bogatstvom izložbenih predmeta i nuda sive ukusnom i uspelo dekoracijom, a čemu naročitu život i blistavost podaje više stotina krasnih sokolskih zastava iz svih krajeva, vrlo zgodno raspoređenih u samoj dvorani kao i unaokolo galeriji, Nj. Vel. Kralj s Nj. Vis. Prestolonaslednikom Petrom, vedar i nasmejan, lakin korakom došao je do Svoje estrade, otpozdravljajući na tople pozdrave svih prisutnih.

Kad je Nj. Vel. Kralj s Nj. Vis. Prestolonaslednikom Petrom, koji je stajao s leve strane Svoga Oca, zauzeo mesto na estradi, I zamenik starešine Saveza br. Gangl prišao je estradi i održao je sledeći pozdravni govor:

Pozdravni govor br. Gangla

VAŠE VELIČANSTVO!

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije smatrao je potrebnim i umesnim da priredi u Beogradu sokolsku izložbu u većem stilu. Na to je bio ponukan iz više značajnih razloga.

S tom sokolskom izložbom jugoslovensko Sokolstvo hoće da najdostojnijim načinom proslavi dvadeset godišnjicu balkanskog rata i kumanovske pobede, čime je bio položen u naše domovinsko tlo temeljni i nerazoriv kamen naše nacionalne i državne slobode, udruženjem i ujedinjenjem Jugoslavije pod svetlim žezlom kraljevskog doma Karadordevića.

Na povratku iz tudine u Srbiju, već u Beču je naša omladina pozdravljala kralja Petra kao jugoslovenskog kralja, koji je već tada nosio u svojoj duši označene granice svoje proširene i oslobođene kraljevine. Njegovoj inicijativi i državničkoj mudrosti uspeo je da na Balkanu udruži slovenska plemena, da su potegli svoje mačeve „za krst časnii i slobodu zlatnu“.

VAŠE VELIČANSTVO!

Pun mlađačkog slovenskog duha, pun zdravih snaga, koje su težile za slobodom, pun bratske ljubavi i hričanskog saosećanja prema onoj braći na slovenskom jugu Evrope, koja su trpela i stenjala u ropstvu, i pun junačke vole za sreće řešavajući za novi život tih patnika i mučenika za život dobroj stojan čoveka, stajao je usred gromke tutnje te strahovite oslobođilačke borbe na strani Svojeg Velikoga Oca i Njegov Sin i Naslednik Prestola — kraljević Aleksandar Prvi, kralj Jugoslavije!

Mi Sokoli stojimo danas tu pred Vašim Veličanstvom, da počemo mlađoj generaciji veličinu onih dela, koja su pored Kralja Petra Prvoga Oslobođioca Vaše ime urezala u istoriju našega naroda. I kada su zamuknuli topovi odlučne kumanovske bitke, tada je Vaša ruka primila za kopljje, da njegovim vrškom začera po zemlji naših očeva i dedova one granice, koje su se pojavljivale u velikom snu Očeve duše! Eva ta gigantska borba imala je pobedonosni uspeh, jer je počivala na istini i pravdi.

Kada time samo konstatujem istorijsku činjenicu, čujem kucaje stotine tisuća sokolskih srca i vidim usplamte stotine tisuća sokolskih duša. I kucaji naših srca i plamenovi naših duša — jedni i drugi su odjek i izraz najdublje zahvalnosti za junačke čine prošlosti; oni su bleštava zora budućnosti — pesma, koja se kao zvuk davorija i junačkih pesama i kao sveti val novoga, mlađoga i radosnoga života preliva i talasi preko svih žrtava i grobova u sjaj budućih vekova.

Na tom mestu, na kome se oko nas nižu zorne slike sokolskog rada i života, svi još čujemo toliko glasnije kucaje sokolskih srca i vidimo plamenove sokolskih duša. Nalazeći se na tom mestu naših napora, naših nastojanja i naših ideala, ja da tih kucaja srca i tih plamenova duša prinosim pozdrav Vašem Veličanstvu, Njeg. Vis. prestolonasledniku Petru, našem bratu starešini i našoj Otadžbinil

Drugi i teci razlog priredivanja ove naše izložbe je čisto sokolskog značaja. S ovom izložbom nimo naš jugoslovenski Sokoll, zaključujemo Trnavu godinu, kada se je naš i snaga slovenskog Sokolstva na sletu u Pragu ispešla da ogromne visine, z koje pučaju naši pogledi u svu žiriju slovenskog sveta. Osnivač Sokolstva, svojom veličanstvenom tvořbom

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Sednica načelništva SSS

Dne 14 o. m. održana je sednica načelništva SSS kojoj su prisustvovali za ČOS br. Heler, za jugoslovensko Sokolstvo br. Ambrožić i načelnica s. Skalarjeva. Br. Heler je ponajpre pozdravio novog načelnika SKJ brata Ambrožića, a zatim se je govorilo o takmičenjima za prvenstvo SSS. Način je pozvao br. načelnik Ambrožić braću Čehoslovake, Ruse, te Poljske na pokrajinski slet u Ljubljani. Potonji izveštaj o sednici načelništva SSS objavićemo nakon povratka br. načelnika.

Zbor župskih prosvetara ČOS

U subotu dne 5 i nedelju dne 6 novembra održan je pod predsedništvom prosvetara ČOS br. Krečija zbor župskih prosvetara. Na zboru su učestvovali prosvetari svih župa osim župe srednjomoravske, koja je opravdala svoj izostanak. Koliko se važnosti pripisuje prosvetnom radu pokazuju činjenice da su zboru prisustvovali za čitavo vreme sam starešina ČOS brat dr. Bukovski sa zamjenikom dr. Flajšmanom i članom predstavljaču ČOS br. dr. Kršavkom, a kako rade uzajamno i u punom sporazumu i tehničari s prosvetarima dokazuju to, da su zboru prisustvovali i sam načelnik br. Agaton Heler s prvim zamjenikom dr. Klingerom, te načelnica s. Marija Provanikova s članicom načelništva žena ČOS s. Taborskom. Celu posle podne u subotu bilo je posvećeno referatima o uspehu sleta, koji se pokazuju u župama. Pojedine referate sa strane prosvetnog odbora održali su br. dr. Jan Horješki, dr. Jindra Veseli, Otokar Šourek, arh. Šip i brat Krejčić, prosvetar ČOS. Njihovi referati, koji su se ticali prosvetnih sletskih priredaba (lutkarskog takmičenja, pevačkog takmičenja, propagande i t. d.), bili su precizni te nisu prikrivali ili ulepšavali učinjene pogreške. Osobito je bio interesantan i kritičan opšti referat br. Krejčića o moralnom uspehu sleta i u njegovom uticaju na jačanje slovenske svesti i uzajamnosti. Od referata, koji su se bavili drugim prosvetnim pitanjima, dakle ne s pitanjima koja su u vezi sa sletom, bio je najdublji i pun praktičkih uputa referat profesora brnenske univerze br. dr. Uhera, koji je govorio o temi: Današnji život i Sokolstvo. Svi predloži, koje je tom pravcu izneo br. dr. Uher, načelno su primljeni i ostupljeni predstavništu prosvetnog odbora na potonji studij. Tajnik prosvetnog odbora ČOS br. dr. Jan Hiler referirao je o temi: Kakav treba da bude godišnji izveštaj župskog prosvetara i što treba da sadrži. Brat Josip Truhlarž, zamjenik prosvetara ČOS i prvi zamjenik starešine ČOS, govorio je o temi: Što pokazuju brojevi prosvetne statistike za godinu 1931, krejanje prosvetnog rada i brojevi raznih priredbi prosv. značaja. O trezvenjačkom radu u redovima Sokolstva govorio je br. dr. Josip Helel, a o programu prosvetnih škola govorio je br. dr. Hržebalj. Manje referate imali su još braća Kočić i Harfl. Poslednje je bilo predavanje br. Čenek Krejčića o bioskopu i njegovoj uzgojnoj i propagandnoj važnosti. O svim temama voden je iscrpana debata. Konferencija je zaključena u nedelju u jedan sat po podne.

Zbor vodnika naraštaja ČOS

U nedelju dne 5 novembra održana je u Tirševom domu istodobno sa zborom župskih prosvetara zbor vodnika muškog naraštaja pod vodstvom predstavnika naraštajskog odbora ČOS br. Očenaška. Zastupane su bile sve župe. Nedelju dana pak pre bio je održan zbor vodnika ženskog naraštaja pod predstavništvom sestre Pehlatove, dok su 14 dana pre toga zasedali vodnici dece pod predstavništvom s. Šprdlićeve. U nedelju 2 novembra održan je još i treći zbor u Tirševom domu i to zbor članova smučarskog otseka pod vodstvom br. Moulika. Iz svega ovoga vidimo kako je rad u ČOS i nakon sleta intenzivan, pa treba da nam to služi kao primer.

O ukrajinskom Sokolstvu

U nedelju 30 oktobra održana je u Pragu u Tirševom domu prva skupština ukrajinskog Sokolstva na kojoj je bilo zastupanih sedam sokolskih gnezda, i to (Pardubice, Prag, Brno, Rževnice, Buenos Aires, La Falda i Kordoba). Na osnovi pravila, koje su odobrile upravne vlasti u Pragu, osnovan je Savez ukrajinskog Sokolstva i izabran prvi odbor. Starešina je br. inž. Prohoda, prvi zamjenik br. inž. Cesar, drugi zamjenik br. dr. Horodiški, načelnik brat Zabavskij, prosvetar br. dr. Masjuković, tajnik br. inž. Černjajevski. Od važnijih zaključaka treba spomenuti zaključak o propagandi i udruženje svih ukrajinskih sokolskih

organizacija, dalje o propagandi za osnivanje novih jedinica, zaključak o uskoj saradnji s ČOS i stvaranje veza sa Savezom Slovenskog Sokolstva.

65 godišnjica Karlovačkog Sokola

Pred 65 godinu, dakle godine 1867, osnovan je Sokol u praškom predgrađu Karlin, koje je prvo sokolsko društvo nakon praškog Sokola. Ovo društvo ni za vreme rata nije prestalo da vežba iako je to moglo da čini samo potajno. Već nakon 20 godina svog rada društvo je imalo sagraden lep i prostorn sokolski dom, a koji je za današnje prilike premašen. Danas broji ovo jubilarno društvo preko 1000 članova, oko 400 članica, 60 naraštajaca, jednaki broj naraštajki, dok ima dece skoro 500. Na ovogodišnjem sletu nastupilo je 175 članova, 166 članica, 24 starica vežbača, 45 ženskog naraštaja, 47 naraštajaca i preko 300 dece.

Uzorna sokolska porodica

U sokolskom društvu Ptina, župa Prostojev, agilno radi već dugi niz godina kao član uprave brat Dvoržak. Ime pet sinova od kojih su četiri već članovi, dok je najmlađi još u kategoriji dece. Svi Dvoržakovi vežbaju, dva su apsolventi prednjačke škole ČOS, jedan od njih načelnik društva. Ovakih sokolskih porodica je u Češkoj mnogo, a bilo bi poželjno, da se stvore postepeno i kod nas, jer baš tradicija i porodična veza najbolja su garancija neprekidnog uspešnog rada.

Deveći svesokolski slet u filmu

U subotu dne 5 o. m. u praškom bioskopu »Feniks« davao se po prvi put film o ovogodišnjem svesokolskom sletu. Snimilo se je oko 16.000 m, ali se je morala dužina restrinigrati i isputstviti sva ona mesta gde su slike nejasne ili grupe slabo snimljene, te manje važni prizori. Sada meri film punih 3000 metara i zaista pretstavlja filmsko remekdelo.

(Nastavak sa 1. str.)

postavio je sam sebi »monumentum aere perennius« — spomenik trajniji od medi — a mi Sokoli smo izvršavamo njegovo veliko poslanstvo. I tako zaključkom Tirševe godine stupamo u jubilarnu godinu jugoslovenskog Sokolstva. Bilo je pred 70 godina, odmah nakon osnivanja prvog sokolskog društva u Pragu, kada je osnovano i prvo sokolsko društvo u našoj zemlji, sada kraljevini Jugoslaviji, »Južni Sokol«, čiji je naslednik Ljubljanski Sokol, matično društvo svega našega jugoslovenskog Sokolstva.

Ovi istorijski momenti tvore široko obeležje ove naše sokolske izložbe. Na toj izložbi vidimo sve dočanstva davnih doba, kada su naša junaka braća stvarali borbu političku i nacionalnu slobodu. Tu vidimo dokaze najvećeg žrtvovanja za te ideale. Naši pogledi lete preko grobova, tamnica, muka i trpljenja naše braće, koja su u najlučim borbama i vihorima očuvali sokolske zastave čiste i neoskrnjene, te simbole sokolskog viteštva, uzvišenosti, lepotе, pobede i veličine sokolske ideje. U tim dokazima i svedočanstvima od sedam decenija sokolskog života naziru se krvavi tragovi telesnih i duševnih rana naroda, na njima sjaju suze bola, ali i suze radosnice narodne duše; tu su sakupljene relikvije iz svih delova naše zemlje, gde god danas žive Jugoslaveni; u tom izložbenom prostoru tesno je povezana i u svojim veličanstvenoj lepoti i veličini prikazana naša Otadžbina, kao što je njen veličanstven lik urezan u svako sokolsko srce. Duh pak, koji nosi sve to bogatstvo naše nacionalne istorije, doista ne vidimo, ali ga u sebi osećamo, jer nas veže za svaki ovde izloženi predmet, veže nas sa svom silom, kao da bi bio utelovljen iz nas samih. Mi svi sa Sokolstvom i u Sokolstvu živimo jednim te istim jedinstvenim životom.

VAŠE VELIČANSTVO!

Kada sam pri koncu svoje pozdravne bratske reči, smatram svojom dužnošću da Vam izrazim najodaniju blagodarnost, što ste blagoizvoleli preuzeti pokroviteljstvo nad ovom našom sokolskom izložbom te Vas molim, da ju Vaše Veličanstvo sa Njeg. Visočanstvom prestolonaslednikom Petrom, našim bratom starešinom, blagoizvoli otvoriti.

A u znak velike blagodarnosti, koju gaji celokupno Sokolstvo spram Vašeg Veličanstva kao prvog Sokola u državi predajem Vam prvi primerak našeg sokolskog odlikovanja: Saveznu spomen-plaketu, koja neka bude spomenom na današnji dan, toliko značajan u istoriji našega Sokolstva.

Izpred celokupnog jugoslovenskog Sokolstva iz dubine srca svojim kličem:

Zdravo, Kralju! Živeo Kralj!

Konac govora br. Gangla popraćen je burnim ovacijama Nj. Vel. Kralju i Nj. Vis. Prestolonasledniku.

Posebno pozdravne reči brata Gangla muzika je ponovo intonirala narodnu himnu, posle čega je predan Nj. Vel. Kralju kao uspomena na otvorene ove izložbe prvi primerak Sokolske spomen-plakete.

Pošto je pažljivo razgledao plaketu koja Mu se jako svidela, Nj. Vel. sišao je s estrade, rukovao se s bratom Ganglom, zahvalio mu na pozdravu i s nekoliko prigodnih reči otvorio je izložbu, začelevši joj najlepši uspeh. U tome trenutku vojna muzika otsviralala je fanfaru iz opere »Libuša« od Smetane, u znak da je toga trenutka Nj. Vel. Kralj otvorio izložbu.

Nj. Vel. Kralj prvo se uputio sredinom dvorane odjeljenjima Saveza i prvo je razgledao odjeljenje Prosvetnoga odbora Saveza SKJ, gde Ga je u ime Prosvetnoga odbora dočekao i pozdravio br. dr. Vlada Belačića, predstnik SPO, i dao Nj. Vel. Kralju sva potrebna obaveštenja o grafičkim izdanjima SPO, o zbirci novinskih istrčača, o kartoteci i o svemu što je u vezi s pokretom trezvenjaštva i štednje u našem Savezu. Zatim je brat dr. Belačić pokazao Nj. Vel. Kralju sokolske filmove i diapositive. Nj. Vel. pokazao je vrlo mnogo interesovanja za sve ovo i izrazio je očigledno dopadanje dobre organizacije i lepog uređenja ovoga dela izložbe.

Zatim Nj. Vel. Kralj razgledao je geografsku kartu Jugoslavije koja predstavlja 25 sokolskih župa na kojoj je zastavicom označeno koliko ima jedinica u SSKJ. Na ovoj geografskoj karti seoske sokolske čete označene su plavim, društva pak državnim zastavicama. Centar svake župe označen je s jednom većom drž. trobojkom, dok je jedna Saveza označena s jednom mnogo većom zastavicom na čijem je vrhu simbol Sokolstva ptica soko. Ova karta je vrlo impresivna i jasno pokazuje, koliko je Sokolstvo jako u našoj državi i da je već prodrlo i u najzabiljnije selo Jugoslavije. Nj. Vel. Kralj se kod ove karte dugi zadržao i izradio svoje veliko dopadanje. Zatim se Nj. Vel. uputio prema odjeljenju, u kojem su sakupljeni podaci za istoriju Sokolstva, gde Ga je sačekao savezni tajnik br. Ante Brozović, koji je Nj. Vel. Kralju dao iscrpna obaveštenja o ovom odjeljenju. Do ovog odjeljenja nalazi se pozorište lutaka tuzlanske župe, što je privuklo pažnju naročito Nj. Vis. Prestolonasledniku. Zatim je Nj. Vel. Kralj obišao odjeljenje »Sokolstvo i Vojska«, gde Ga je dočekao i dao Mu sva potrebna obaveštenja brat Steva Kneževiću. U ovome odjeljenju se jasno vidi tesna saradnja Sokolstva i vojske.

Posle ovoga Nj. Vel. Kralj ušao je u odjeljenje župe Ljubljana, gde Ga je u ime župe pozdravio starosta br. dr. Josip Pipenbacher. U ovom odjeljenju Nj. Vel. Kralj razgledao je mnoge interesantne stvari, od kojih Mu je načelo palo u oči zastava Ljubljanskog Sokola, koja je razvijena prilikom II Sletu Hrvatskog Sokolstva u 1911 god., slika svih slovenskih delegata, koji su prisustvovali sletu 1911 god., zatim sletski znak, koji simbolički predstavlja roba koja kleči s vezanim rukama dok ga soko-ptica oslobađa od lanaca. Tu je i lovov venac, koji je grad Prag dao Zagrebu prilikom prve Tugoslavije 1907 god. i najzad vrlo interesantna i stara slika jugoslovenske delegacije na I sokolskom sletu u Praagu 1882 god. Sve ovo Nj. Vel. Kralj je pažljivo i detaljno razgledao i izradio svoje dopadanje, pa je oprostio se s br. starešinom dr. Gavrančićem prešao u odjeljenje župe Zagreb.

U ovom odjeljenju Nj. Vel. Kralj dočekao je starešinu br. dr. Stevana Moljević, i pokazao Mu vrlo interesante stvari, koje je izložila ova župa.

Tu se nalazi optužnica o veleizdajničkom procesu sa originalnim potpisima 156 optuženih, zatim originalne beleške drž. tužioca, tri indeksa s imenima svih sokolskih rodoljuba i sokolske literature,

plakat vidovdanskoga sleta, koji je održan u Banjoj Luci 1914, istoga dana kada je u Sarajevu poginuo nadvojvoda Franjo Ferdinand. Tu je i ustaška zastava »Petar Mrkonjić« s Mrkonjićevim likom, predratna zastava Sokolstva u Dragoviću, nekoliko nošnja iz onoga kraja i slika sokolskog sleta 1910 god. u Gradiscu.

Iz ovog odjeljenja Nj. Vel. Kralj prešao je u odjeljenje župe Osijek, posle se oprostio sa starešinom br. dr. Moljevićem i zahvalio mu na trudu koji je ova župa uložila za ovu izložbu.

U odjeljenju župe Osijek Nj. Vel. dočekano je od strane starešine br. Mite Petrovića, koji je Nj. Vel. Kralj razgledao smrtnu presudu, koju su izrekle austrijske vlasti nad braćom Ćedom Milićem, Savom Ljubibratićem i Vasiljem Grgićem. Osim ovoga, Nj. Vel. Kralju skrenuta je pažnja na ustašku zastavu iz 1875 god.

Zatim je Nj. Vel. Kralj prešao u odjeljenje župe Split, gde Ga je pozdravio u ime župe staroste br. dr. Mirko Bujić. Tu je Nj. Vel. Kralj razgledao slike članova, koji su kao srpski i jugoslovenski dobrovoljci poginuli na raznim frontovima, boreći se protiv centralnih sila. Zatim je Nj. Vel. Kralj razgledao akt austrijskih političkih vlasti, kojim se raspisala župa »Vojvoda Hrvaje«. Tu je i sokolska zastava iz 1893 god., a što pri tome naročito pada u oči je traka u našim današnjim državnim bojama, darovana i privezana na zastavu 1912 godine. Tu je i sablja iz okršaja na Rijeci prigodom II svesokolskog sleta u Zagrebu 1911 godine, Nj. Vel. saopšteno je, da Sokolsko društvo Split slavi ove godine svoju 40 godišnjicu. A župa 25 godišnjicu svoga opstanka. Nj. Vel. Kralj je zatim razgledao odliv Međstrovićeve plakete »Domagojevi strele«, koji je ovaj naš veliki umetnik izradio kao

sletsku plaketu za pokrajinski slet od 1931 god. Zatim je Nj. Vel. Kralju skrenuta pažnja na sliku br. Vinka Katačića, prvog župskog starešine, koji je za vreme balkanskog rata bio proganjan od austrijskih vlasti zato što je izražavao svoju simpatiju za pobedu srpskog oružja. Najzad tu se nalazi i vrlo lepa slika koja pokazuje bratmjeđe Jadranu s Baltikom, a koja je snimljena prilikom ovogodišnje posete našeg Sokola u Gdinji. Bilo je i nekoliko lepih i interesantnih snimaka župskoga sleta iz 1910 god. Nj. Vel. Kralj u ovom odeljenju zadržao se je prilično dugo.

Iz ovoga odeljenja Nj. Vel. prešao je u odjeljenje Porobljene istre, Trsta i Gorice, koje je bilo zavijeno crnim florom, a gde se nalazi vrlo mnogo materijala, koji pokazuje osnivanje i razvijanje Sokola u tim krajevinama, koji danas evile pod tudinom. Tu je naročito vrlo mnogo materijala iz Trsta i Gorice. Ovo odjeljenje ukrašeno je lepim dalmatinskim narodnim tkanjinama, koja su poslala Ženska dobrotvorna zadruga u Kninu s natpisom: Ženska zadruga u Kninu pozdravlja Jugoslovenske Sokole.

Zatim je Nj. Vel. Kralj učinio posebnu posetu na srednjomoravskom sletu, gde je učao u odjeljenju Župe Sarajevo, gde Ga je pozdravio starešinu br. dr. Voja Besarović, koji je izložila sarajevska župa. Između ostalih interesantnih pojednostavnosti, tu je originalna optužnica austrijskih vlasti protiv brata dr. Voje Besarovića za veleizdaju, 4 državljene zastave, 19 četvrtih, mnoga slika i dijagrama. Nj. Vel. Kralj je učinio posebnu posetu na srednjomoravskom sletu.

I

stivši se na sjrdačnje s br. Artamanom, vrom prešao je u odjeljenje župe Skopljije, gde Ga je dočekao i pozdravio br. inž. R. Ubavić, koji Mu je pokazao interesantne stvari ovog odjeljenja. Tu je Srpska muzika iz 1908 god. dolazak srpskih Sokola na javan čas u Beogradu, koji se održao u Gornjem Gradu 1908 god. jedan vrlo interesantan reljef, koji pretstavlja oslobođenje a koje je župa Skoplje dobila od bratske župe Zagreb.

Odavde je Nj. Vel. Kralj prešao u odjeljenje župe Karlovac, gde Ga je dočekao i pozdravio starčinu br. Malović. Tu je od interesantnih stvari pokazano Nj. Vel. zapisnik I sednice Sok. društva iz 1885 god., trnov venac brata Promara, koji je ubijen od austrijskih vlasti kao veleždajnik 1915 god., nagrade s raznih sletova i mnogo drugog.

Nj. Vel. Kralj prešao je zatim u odjeljenje župe Cetinje, gde Ga je dočekao i pozdravio br. Gavrilo Milošević i pokazao Mu interesantnosti ovog odjeljenja, od kojih je vredno spomenuti župski zastavu s Njegoševim stihovima »Što se neće u lance vezati«, prve jug, gusle, na kojima su izrezani svi vladaci pre i posle Kosova, kao i velikani našeg naroda. Tu je i slika iz 1912 god. sa sletu srpske župe u Primorju, slike s raznih sletova, toku i dušanka.

Odavde je Nj. Vel. Kralj prešao u odjeljenje župe Bjelovar Šibenik. Tu su Nj. Vel. pozdravili br. dr. Sondić u ime župe Bjelovar i P. Kovačević za župu Šibenik. Nj. Vel. Kralj je pažljivo razgledao diplomu s prvog sok. sleta iz 1906 god. sliku naraštaja iz 1906 god., upravu Srpskog Sokola u Bjelovaru iz 1901 god. i mnoge druge interesantne stvari.

Nj. Vel. Kralj prešao je zatim u odjeljenje župe Celje, gde Ga je dočekao i pozdravio starčinu br. J. Smrtnik, i pokazao Mu stvari ove župe. Tu je slika članstva iz 1904 god., slika koja pokazuje bratimljenje Srpskih Sokola i bugarskih Junaka prilikom sleta koji je održan 1910 u Celju. Pošto je Nj. Vel. Kralj razgledao i druge interesantne slike i predmete prešao je u odjeljenje Sok. župe Varaždin.

U ovome odjeljenju Nj. Vel. Kralja dočekao je i pozdravio starčinu br. St. Belčić i pokazao Mu prva pravila Sok. društva iz 1877 god., Kraljev venac koji je osvojila ove godine Sok. četa u Macincu (Medumurje).

Odavde je Nj. Vel. Kralj otisao u odjeljenje župe V. Bečkerek, gde Ga je dočekao i pozdravio starčinu br. inž. Bešlić. Tu je Nj. Vel. Kralj razgledao pažljivo presudu madžarskih sudova, kojom se osuduju na smrt srpski pravci: Branko Roler, Slavko Laković i mnogi drugi, zatim je razgledao slike sa vidovdanskog sleta Fruško-gorske župe iz 1914 god.

Odavde je Nj. Vel. Kralj stišao u dvoranu i pošao do svoje estrade, gde Mu je bila spremljena spomen-knjiga za upisivanje, u koju se upisao kao prvi posetilac ove izložbe a odmah za njim upisao se i Nj. Vis. Prestolonaslednik Petar. Zatim su se u knjigu upisali i ostali odličnici: ministri, strani poslanici i svi prisutni delegati na ovoj izložbi.

Odavde je Nj. Vel. Kralj otisao da poseti još odjeljenje župe Beograd, gde Ga je dočekao i pozdravio starčinu br. Branko Živković, koji Mu je pokazao i iscrpo objasnio sve predmete u svome odjeljenju, gde je mnogo dijagrama, grafičkih pregleda, fotografija, idejni skica za domove, zastave i t. d., a što je naročito skretalo pažnju to je drveni model Sokolskog doma Beograd IV (Čukarica), izrađen od brata Kapošvarca. Zatim je tu i originalna slika u masnim bojama brata starčine Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, svojina Sok. društva Beograd I, grb napravljen od spomen-klinaca Sokolskog društva Obrenovac i t. d.

Pošto je ovim Nj. Vel. Kralj s Nj. Vis. Prestolonaslednikom obišao celu izložbu, to se lakin poklonom oprostio od prisutnih, koji su Ga burno pozdravljali i uputio se prema izlazu, dok je vojna muzika intonirala narodnu himnu.

Za sve vreme obilaženja izložbe Nj. Vel. Kralja i Nj. Vis. Prestolonaslednika pratili su prvi zamenik starčine br. Paunković i treći zamenik starčine br. Lacko Križ.

U dnu dvorane gde je Kralj stajao za vreme govora brata Gangla, tu je bilo namešteno Kraljevo odjeljenje gde su se nalazile sve zastave koje je Nj. Vel. Kralj podario pojedinim Sok. društima, lovotori venci, a levo mač Nj. Vel. Kralja pobedničkoj vrsti sa diplomom što sada pripada Sok. društvo Ljubljana. Na protivnoj strani dvorane stajala je na visokom podnožju bista dr. Miroslava Tirša, našeg velikog učitelja i osnivača. Iz pojedinih loža sa galerije spuštili su se dugački pirotski čilimovi na kojima su se nalazila ispisana mnoga sokolska gesla.

Napuštajući Oficirski dom, Nj. Vel. Kralj izrazio je starčinstvu Saveza o izložbi svoje puno priznanje, rekavši pri tome, da je ugodno iznenaditi njenom lepotom. Rukovavši se sramčno sa zamenicima saveznog starčine Nj. Vel. Kralj i Nj. Vis. Prestolonaslednik Petar, ispraćeni su burnim poklicima, a koji su ujedno zaorili i od strane mnoštva građanstva, koje je va-

ni čekalo, sve dok kraljev automobil nije odmakao.

Ovu izložbu, kao što smo već napred naveli, posetio je velik broj najodljenjih ličnosti, među kojima su bili zapaženi g. dr. M. Šrškić, pretdstavnik vlade, Boža Maksimović, ministar pravde, g. Drag. Stojanović, ministar vojske i mornarice, g. L. Radivojević, ministar saobraćaja, g. dr. Milorad Dordović, ministar finansija, g. Z. Lazic, ministar unutrašnjih dela, g. dr. I. Šumenović, ministar trgovine i industrije, g. dr. Boško Jevtić, ministar spoljnih poslova, g. dr. Radenko Stanović, ministar prosvete, g. Čolak Ante, ministar Dvora, g. dr. Lavoslav Hanžek, ministar fizičkog vaspitanja naroda, koji je došao u sokolskoj održi, kao i predstavljaju oslobođenje a koje je župa Skoplje dobila od bratske župe Zagreb.

Odavde je Nj. Vel. Kralj prešao u odjeljenje župe Karlovac, gde Ga je dočekao i pozdravio br. Malović.

Tu je od interesantnih stvari pokazano Nj. Vel. zapisnik I sednice Sok. društva iz 1885 god., trnov venac brata Promara, koji je ubijen od austrijskih vlasti kao veleždajnik 1915 god., nagrade s raznih sletova i mnogo drugog.

Pored članova vlade prisutstvovali su otvorenu izložbu još g. dr. A. Pavlić, predsednik Senata, g. dr. Kosta Kumanudi, predsednik Narodne skup-

Kroz dvoranu Sokolske izložbe u Oficirskom domu u Beogradu

Pre no što predemo na detaljno izlaganje Sokolske izložbe, po pojedinim župama, reći ćemo, da kod svih prevladjuje ogroman broj fotografija iz po ratnog doba, koji veoma rečito ilustruje ogromnu delatnost celokupnog našeg Sokolstva. Isto tako veoma veliki je broj zastava, koje veoma ukusno raspoređene daju naročito veličastven izgled izložbenoj dvorani.

Povećemo naše čitaocce po redu, kako su pojedine župe dobile mesto u dvorani.

Svečano mesto zauzima odjeljenje: »Naš Kralj i Sokolstvo«. U ovom odjeljenju nalaze se svi darovi, koje je Nj. Vel. Kralj poklonio Savezu, župama ili pojedinim društvinama. Tu je Kraljevac, venci i zastave, te plaketa u bronzi, prvo odlikovanje, koje je Savez SKJ predao Nj. Vel. Kralju prilikom otvorenja ove izložbe.

Zagreb. Ima puno spomena sa II svesokolskog sleta 1911 god. u Zagrebu. Na velikoj slici vidimo pravake celog Sokolstva, tu su braća; dr. Šajner, Stevo Todorović, dr. L. Popović, Voja Živanović, Atanasov, Mošćeki i ostali odličnici. Dve veoma lepe plakete; jedna poklon Američkog Sokolstva, a druga poklon Poljskog Sokolstva Hrvatskom Sokolstvu prilikom tога sleta. Srebrni venci, lipova srebrna grančica, diplome iz predratnog doba. Veliki grafikon, koji pretstavlja razvoj župe, dosta je pregledan.

B. Luka. Ima veoma mali broj sokolskih stvari; pa pored svega tog ima veoma interesantni stvari, kao n. p. zastava sa Petrom Mrkonjićem, čije je ime nosila župa u JSS. Banjalučki proces na početku rata, na kojem su mnogi istaknuti sokolski radnici osuđeni na smrt i dugogodišnju robiju. Tu je i originalna bežešnica drž. tužioca, i opužnica, te rešenja o raspštanju Sokola, s originalnim potpisom Potioreka.

Osijak. Najinteresantnija je u ovom odjeljenju bez sumnje knjiga: »Hyeronim's mercurialis de arte gymnastica«, izdata 1601 god. Spomena vredna je diploma »Srijemskega Sokola u Vukovaru«, izrađena u veoma živim bojama, a koja se davala novoprimaljenim članovima. Prosvetni rad prikazan je na originalan način, u slici. Ima dosta diploma prelažnih nagrada. Zanimljive su slike Srpskog i Hrvatskog Sokola iz predratnog doba. Veoma je lepo šokačko narodno odelo, izrađeno od jednog brata kao poklon br. starčini, Nj. Vis. Prestolonasledniku.

Sušak. Iz mnogobrojnih pobedničkih venaca i diploma razvidan je obilat tehnički rad u župi. 8 grafikona pokazuju nam naporan rad uprave na razviciu Sokolstva u župi.

Novi Sad. Slet Srpskog Sokola u Ravanici 1907 god. na Vidovdan dokazuje nam da je već onda Sokolstvo u ovim krajevima koračalo svojim čvrstim koracima ka konačnoj pobedi. Tu je list »Srpski Sokol« od 1906—1911 god.; načelnička truba Fruškogorskog Sokolskog Sokola u Sr. Karlovcima od 1904—1907 god. U slici je prikazano celokupno stanje župe veoma dobro. Ima dosta diplome i venaca pobedničkih.

Beograd. I ovde ima mnogih interesantnosti. Spomena vredne su slike pred zborom Sokola u Beogradu iz 1908 god. i Srpskog Sokola u Zemunu iz 1912 god. Nekoliko venaca i prelažnih darova. U ogromnom broju fotografija, ja jedva može da se čovek snade. Sedam grafikona dosta je pregledno pokazuju župsko delovanje.

Jugoslavija. Tu nailazimo na veoma dragocene istorijske podatke. »Nauk o telovadbi« iz 1867, i II deo iz 1869 god., nadalje godišnja »Slovenskog Sokola«, od 1904—1910 god. Diploma primljenog člana Steve Mandića od 4 X 1863 god. Veliki broj starih zastava i fotografija, koje vrlo rečito svedeče o visokom stupnju Sokolstva i njegovoj snazi još iz dalekog predratnog doba.

Mostar. Između velikog broja fotografija ističu se »Slike iz prošlosti Gimnastičkog društva »Obilić« u Mostaru, te stare zastave i emblemi Sokolstva. Fotografija presude u — napred već pomenutom — banjalučkom prvencu s originalnim potpisima osudenih, da su istu primili k znanju.

štine, čehoslovački poslanik br. dr. Robert Flider, poljski poslanik g. Ginter i rumunski poslanik g. Guranesku, danski poslanik g. Bijering, albanski poslanik g. Rauf Figo, pretdstavnik ruske emigracije g. Strandman, rektor univerziteta g. dr. Petković, vice guverner Narodne banke g. Čingrija, potpredsednik Beogradskog opštine g. dr. Bogdanović, kao i predstavnici nacionalnih i kulturnih organizacija.

Vrlo je srećna bila zamisao našeg Saveznog prosvetnog odbora što je u sporazumu s upravom beogradske radio-stанице organizovalo radio-prenos svečanog otvaranja ove izložbe, čime je bilo omogućeno i svoj našoj braći i sestraru u zemlji da prate ceo tok otvaranja ove velike i toliko značajne priredebe za naše Sokolstvo.

Kao radio-izvestilac pri otvaranju ove izložbe bio je br. prof. Bogoljub Krejčić. Prenos je trajao od 10:30 do 11:30.

Propagandna nedelja sokolske štampe

Rezolucijom savezne skupštine od 29 marta 1931 ustanovljena je na području Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije nedelja sokolske štampe.

Cilj je te nedelje da se sistematskom snažnom propagandom što više populariše sokolska štampa, kako među Sokolima tako i u širokoj javnosti, i na taj način poveća broj preplatnika na sokolske listove i unapredi prodaju i čitanje sokolskih knjiga i ostalih publikacija.

Propagandna nedelja sok. štampe održaće se i ove godine, i to od 11 do 17 decembra.

Propaganda sokolske štampe ima se za vreme izvršiti na ovaj način:

1) U nedelju, 11 decembra o. g., održaće se u svim sokolskim jedinicama pred celokupnim članstvom predavanje o važnosti štampe uopšte, a naročito o značenju sokolske štampe za razvitak Sokolstva i sokolskih svesti. Grada za predavanje sadržana je u 51 broju »Sokolskog glasnika« iz 1931 god., kao i u decembarskom broju »Sokolskih prosvete« od prošle godine i u novembarskom broju od ove godine, koji će uskoro izaći.

2) Od 11 do 17 decembra 1932 održaće se svaki dan u svima sokolskim jedinicama pred svima vrstama u sokolani govor pred vrstom o istoj temi.

3) Za vreme propagandne nedelje postavice se u svima sokolama na vidnom mestu natpisi sa pozivom na preplatu, kupovanje i čitanje sokolskih časopisa i knjiga.

4) Za to vreme delice se u svim sokolskim jedinicama organizuju propagandni letci za sokolsku štampu.

5) U propagandnoj nedelji u svim sokolskim jedinicama sakupljaju se izvestioci za sokolsku štampu odnosno (gde ovih nema) drugi za to određeni članovi društvene uprave odnosno pro-

Zdravo!

Beograd, 14 novembar 1932. g.

SAVEZ SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

I zamenik starčine:
E. GANGL, s. r.

Tajnik:
ANTE BROZOVIĆ, s. r.

Celje. Vidno se ističe istrajni i dugogodišnji tehnički rad; ima mnogo pobedničkih venaca, nagrada i diplome. Diagrami lepo prikazuju razvitak župe. Od vrednosti je slika »Narodni tabor u Žalcu 1909. g.« i stara zastava »Telovadnog društva Celjski Sokol«.

Varaždin. Iz jedne spomenice vidi se da je Sokol osnovan već 1877 god., no uskoro je prestao delovanjem, da se 1902 god. ponovo osnuje. Veoma su interesantna prva pravila, potvrđena od »c. i kr. zemaljske vlade u Zagrebu« 1877 god. Ima dosta diplome; naročito se ističu već dobro poznati Bogićevićevi »Priručnici za prednjacke ispite«.

Novo mesto. I ovde se vidi, da je rad na Sokolstvu davnošnji. Naročito se ističe I nagrada za više odjeljenje na medusletskim utakmicama Slovenske Sokolske Zvezde 1910 god. Pored ovog imao je mnogo diplome i drugih nagrada za savestan, nesebičan i naporan sokolski rad. Ističe se još i zastava iz 1913 god.

Sarajevo. Ovde vidimo samo slike, zastave i neke radevine naraštaja u drvetu. Nema grafikona, no samo jedna mapa, na kojoj je štapićima prikazan rad. Nije dovoljno pregledno, i sem originalne zamisli nista ne govoriti u korist ovoga.

Ruski Sok. Vredno je napomenuti jedan veoma lepi pehar kao prelažni dar, i srebrni venac Ruskog Sokola u Zemunu.

Skoplje. Preglednost nije baš najbolja. Ističe se veoma lepa zastava Skopskog društva, sva izrađena u zlatu; nadalje dar Zagrebačke župe Skopljanskog prilikom sleta u Skoplju 1928 god., rad u bronzi našeg priznatog umetnika F. Kršinića. Veoma su zanimljivi grafikoni.

Karlovac. Puno venaca s raznih sokolskih utakmica svedoči i ovde, da je Sokolstvo već davno izašlo iz svoga početničkog doba. Diagrami nisu tako loši, ali su veoma sitni i stoga nepregledni. Veoma interesantni su zapisnici od 1885 god. i stari novinski iseci, kao i stara zastava.

Cetinje. Ističe se jedino lepa zastava sa Njegoševim rečima, i gusle, koje su ručni rad.

Bjelovar. Pored diploma i venaca pomene vredna je slika osn

Rosija - Fonsier • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Konferencija narodno-odbranbenog odsuka Saveza SKJ

U subotu dne 12 novembra o. g. održana je u Beogradu od 10 do 13 i po časova konferencija narodno-odbranbenog odsuka Saveza SKJ, na kojoj su učeliča zastupnici naših pograničnih župa. Konferenciji je predsedavao savezni referent za narodno-odbranbeni odsuk brat dr. Riko Fuks, koji je u iscrpnem referatu izneo sve činjenice, kojima treba da se bavi i Sokolstvo kao eminentno nacionalnu organizaciju. Nakon njegovog referata, koji je primljen s općim odobravanjem, sledili su referati zastupnika pojedinih pograničnih župa, pa se zaključilo, da će se ovom radu posvetiti naročita pažnja i da će se savaj rad podeliti po zonama i to: Jadransku zonu sa sedištem u Splitu, na zonu, koja obuhvata Dravsku banovinu sa sedištem u Ljubljani, na zonu, koja obuhvata delove savske i dunavske sa sedištem u Novom Sadu, i na zonu na teritoriju Vardarske i moravske sa sedištem u Skoplju. Za uspešno suzbijanje akcija naših narodnih neprijatelja trebaće također i uže saradnje s raznim organizacijama, koje se bave narodno-odbranbenim radom, a pre svega i većim materijalnim sredstvima, kako bi uspeh mogao biti zbilja osiguran, jer samo sistematskim radom i sa sličnim sredstvima možemo da paralizujemo akciju naših neprijatelja.

Konferencija župskih starešina

Na konferenciji župskih starešina, održanoj u Beogradu na dan 13 o. m., raspravljanje je pitanje sprovanja u život rezolucije donesene na prošloj glavnoj skupštini Saveza SKJ. Nakon diskusije postignut je u tome pitanju potpun sporazum.

Starešine župa izneli su zatin svoja očapanja u vezi s radom i kretanjem Sokolstva u pojedinim krajevima.

Konferencija redaktora sokolske štampe

Dne 14 o. m. održana je u Beogradu konferencija redaktora sokolske štampe pod predsedništvom I zam.

starčine Saveza SKJ br. E. Gangla, a kojoj su, pored redaktora sokolskih listova i nekajih pisaca, učestovali II zam. saveznički starčini br. Đura Paunković, predsednik savezničkog prosvetnog odbora br. dr. Vlad. Belaćić, savezni tajnik br. Ante Brozović i savezni ekonom br. Branko Živković. Konferencija se bavila raznim pitanjima, koja su u vezi s uređivanjem i materijalnim stanjem prvenstveno listova Saveza SKJ. U težnji da se štampanje Saveza SKJ što bolje i svestranije unapredi, izradiće se načrt, prema kojemu će se imati da upravlja naročito glavni organ Saveza SKJ »Sokolski glasnik«. Ovaj načrt delovanja savezne sokolske štampe pretreće se na narednoj konferenciji sokolskih redaktora, koja će se održati u prvoj polovici decembra u Beogradu.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 18 o. m. predaje br. Nenad Rajić o temi: »Porodični duh u Sokolstvu«;

dne 25 o. m. predaje br. dr. Maks Kovačić o temi: »Rad sokolskih protveta na prosvetovanju sokolske omladine«.

Predavanja održavaju se svakog petka od 20 do 20.30 časova.

Popularna sokolska radio - predavanja

Sledeće popularno sokolsko radio-predavanje održaće se:

dne 27 o. m. predaje br. Filip Tošović o temi: »Iz novije istorije telesnog vaspitanja« (uneseno predavanja br. dr. Todora Petkovića o temi: »O sokolskom bratstvu«).

Ova popularna radio-predavanja održavaju se svakog drugog teden u najavljenim datumima od 17 do 17.25 časova.

POZIV!

Molimo braću i sestre župске načelnike, načelnice i prosvetare, da nam hitno pošalju svoje fotografije kao i odgovore na pripisana pitanja, da ih tako primimo najdalje do 22 o. m.

Uredništvo.

svetski odbor u zajednici s ekonomom Saveza.

Nadalje brat Gangl izveštava, da su održane sednice narodno-odbranbenog odsuka, sednica starešina župa i sednica sokolskih redaktora. Na svima ovim sednicama raspravljaljala su se interna pitanja našega Sokolstva.

O sednici narodno-odbranbenog odsuka referuje br. dr. Riko Fux, koji izveštava, da je sednica održana 14. o. mjeseca u jutro i da su na njoj učeliča zastupnici naših pograničnih župa. On je u iscrpnem referatu izneo sve činjenice, kojima treba da se bavi i Sokolstvo kao eminentno nacionalnu organizaciju. Nakon njegovog referata sledili su referati zastupnika pojedinih pograničnih župa, pa se zaključilo, da će se ovom radu posvetiti naročita pažnja i da će se savaj rad podeliti po zonama, i to: na Jadransku zonu sa sedištem u Splitu, na zonu koja obuhvata Dravsku banovinu sa sedištem u Ljubljani, na zonu koja obuhvata delove Savske i Dunavske banovine sa sedištem u Novom Sadu, i na zonu koja obuhvata delove Vardarske i Moravskog područja sa sedištem u Skoplju.

Izveštaj prima se do znanja time, da mu se stave na raspoloženje potrebni iznosi, a u granicama budžeta samoga odsuka.

Zamenik načelnika brat Jeras podnosi detaljan izveštaj za načelnstvo Saveza.

Na prvom redu izveštava o zakonu o obaveznom fizičkom vaspitanju, a s projektom, koji je predložio Ministarstvu za fizičko vaspitanje naroda Savez sportskih saveza i koji je projekt Ministarstvo dostavilo Savezu SKJ na mišljenje. Načelnstvo SKJ ne slaze se u potpunosti s predloženim projektom, i to s razloga:

I) Načelnstvo Saveza SKJ stoji na stanovu, da je Soko kraljevine Jugoslavije prvi pozvan da sproveda fizičko vaspitanje našeg naroda, a to svoje stanovište načelnstvo je Saveza SKJ obrazložilo člankom, koji je otštampan u 45 broju »Sokolskog glasnika«. Načelnstvo smatra, da je tim člankom stanovište Sokolstva protiv pomenutog projekta zakona o telesnom vaspitanju naroda iscrivo obraženo, i da je dobro rešena forma, kako da se doneše i provede ovaj zakon.

2) Projekat Saveza sportskih saveza pisan je nejasno, pa se iz njega ne razabire, da li se Sokolstvo uopšte uvažava, a nikako nije rečeno, da bi se Sokolstvo moralno prvenstveno uvažavati, kako bi to bilo najpravilnije. Radi toga je ovaj projekt nejasan i neprihvativljiv.

3) U samom tom projektu nema ni govor o tome, da bi se konkretno upozorio na to, što fizičko vaspitanje daje našem narodu i na koji način da mu koristi. Načelnstvo Saveza SKJ moli stoga, da se izvršni odbor Saveza sačasi s ovim njegovim stanovištem, pa će onda ono da izradi jedan novi projekt zakona, a koji će predložiti načelnstvo sednici izvršnog odbora. — Prima se do znanja i odobrava.

Nadalje zamenik načelnika Saveza brat Jeras iznosi predlog načelnstva Saveza, da se ishodi izmena dosadašnjeg pravilnika o Kraljevom maču i to tako, da on može biti nagrada ne samo za društvena, nego i za župski odeljenje, jer u državi danas ima malo sokolskih društava, koja su kadra da postave vrste za natecanja za Kraljev mač.

Povedenom debatom zaključuje se, da se ovaj predlog vraća načelnstvu Saveza na ponovo proučavanje, jer je izvršni odbor mišljenja, da je potrebno da Kraljev mač ostane samo kao nagrada za društva, jer se time hoće da se podigne rad u samim društvinama.

Konačno brat Jeras izveštava o priredbama, koje se spremaju naredne godine, a to su: pokrajinski slet i međusetski utakmicu u Ljubljani. Na pripravama za ove prirede radi se vrlo živo, a detaljan program tehničkih nastupa razradiće se na zajedničkoj sednici načelnstva i tehničkog odbora Saveza, koja će se 27. o. m. održati u Ljubljani. Iznaša nadalje želju sedmice zbora župskih načelnika i načelnica glede podmirivanja troškova od strane Saveza za polazak župskih načelnika i načelnica na ove zborove.

Zaključuje se, da se izveštaj prima do znanja, ali radi nedostatka materijalnih sredstava Savez nije u mogućnosti da plaća troškove polaska župskih načelnika i načelnica na posmetne sednici. Gleda pak besplatnih župskih željezničkih karata zaključilo se je, da će Savez poraditi, da bi one važile i u smeru od sedišta župa prema Ljubljani.

Brat Jeras upućuje na brata Jerasa upit glede saveznih prednjačkih škola i to s razloga, da se u ovom pitanju vidi konačno stanovište načelnstva Saveza, pošto se radi o raspložbi pomoći župama.

Brat Gangl odgovara, da načelnstvo u tom pogledu nije donelo konkretnog zaključka. Samo pitanje pružava se i o njemu referisće se na načelnost sednici izvršnog odbora.

Predsednik gradičkog odsuka br. Momir Korunović potanko izveštava o obilasku južnih krajeva države, gde je obišao sokolske domove,

kao u Učkovu, Devdeliju, Prilepu, Bitolju i Struzi. Zapazio je, da se svi ti domovi manje - više grade bez odobrenja stručnog mišljenja gradičkog odsuka. Predlaže također, da se ponovo uputi akt na nadležno mesto, da se zvanična lica ne bi upuštala u osnivanje sokolskih četa i društava.

Brat Steva Knežević mišljenja je, da je potrebno, da gradički odsuk izradi potrebne nacrte za domove društava i četa, pa kad budu ovi nacrti i izrađeni, da se onda dadu na upotrebu onima, koji hoće da grade. — Prihvata se izveštaj brata Korunovića i stanovište brata Kneževića.

Za svezni prosvetni odbor podnosi izveštaj predsednik brat dr. Vladimir Belaćić, koji ponajpre referiše o dosadašnjim održanim radio-predavanjima i o programu daljnjih predavanja. Izveštava, da je brat Dimitrije Rašić, iz Kule, zatražio da mu se odobri izdavanje mesečnog sokolskog lista »Vesnik«, koji bi izlazio litografsan. Sokolsko društvo Ruma počelo je izdavati svoj list štampom. Prosvetni odbor Saveza bavi se i dalje ocenom knjiga, pa je mnoge od njih dobio i na recenziju. Međutim župa Zagreb izdala je jednu knjizicu »Kako da budem dobri Sokoc«, a da za to nije zatražila prethodno odobrenje. Izveštava, da je izdan raspis za prvi decembar i moli da se isti naknadno odobri. Jednako ponoviće se raspis radi igranka, dok se izrađuje sada nacrt programa za teđan sokolske štampe. Prosvetni rad po župama lepo se razvija, pa je održan i čitav niz prosvetnih tečajeva. Zapazilo se, da se počelo praktikovati da po više župa održavaju zajedničku priredbu. Prosvetni je odbor mišljenja, da bi za prirede ovakve vrsti trebalo naročito odobrenje Saveza. Referiše o sednici novinara i o njegovim zaključcima. — Izveštaj se prima do znanja i zaključuje da se imadu sprovesti svi predlozi iznešeni po prosvetnom odboru.

S obzirom na referat brata dr. V. Belaćića u vezi s novim pravilnikom o saobraćajnim povlasticama, zaključilo se je, da Savez takođe zatraži povlastice i za savezni prosvetni odbor i za saveznu štampu.

Posle toga rešavala su se nekoja organizatorna pitanja interne prirode.

Brat Mirko Buić podnosi referat o radu socijalnog odsuka. Izveštava, da su poduzete svi pripreme radnje i ispitane prilike i mogućnosti za izvođenje socijalne akcije Savezu. On je izrađeni i prošireni pravilnik odsuka dostavljen na uvid i mišljenje bratu dr. Fuksu, pa će ga zatim proslediti organizaciono-pravnom odsuku radi sprovođenja nadležnog foruma. — Prima se do znanja.

IZ UREDNIŠTVA

Radi tehničkih prepreka naš list izišao je s jednim danom zakašnjenja, što molimo da se uvaži.

Svečani broj »Sokolskog glasnika«

za 1 decembra izići će, kao i svake godine, u povećanom opsegu. Rukopise za taj broj prima uredništvo, oglase i narudžbe u prava lista najdalje do 22 o. m.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

IZ TOŽ BEOGRAD

Tečaj za društvene prednjače u župi.

Da bi se pomoglo i slabijim društvinama, koja nisu u mogućnosti da održe tečajeve po svojim društvinama, bilo je u velikim preprekama, ali su one otklanjane, bilo je teško, ali su one savladane i samo se tako moglo doći do uspeha i do zadovoljstva, da se uživa u postignutom delu.

Tečaj je otvoren 15. o. m. u prisustvu br. Smiljanica, delegata starešinstva župe.

Tečaj završava 30. o. m. posle kojeg bi trebalo održati jedan tečaj za vode sokolskih četa. — Z. P.

OSVEĆENJE DOMA SOKOLSKOG DRUŠTVA BEOGRAD III

Veliko je zadovoljstvo pisati o mačjem uspehu, a o sokolskom naročito. Uspeh mačeg rada ne raduje samo onoga, koji je radio, nego i svakog prijatelja rada. Uspeh Sokola Beograd III radije sve nas. Uvek kadađ se k njima dove primeti se izvestan napredak, stalno koraćanje napred. Primer retke istrajnosti, velikih napora i ljubavi prema sokolskoj ideji. I danas su svi ti napori, i da je dobro rešena forma, kako da se doneše i provede ovaj zakon.

može postići, dobili svoje priznanje. Ljubav prema poslu i bratski složan rad dati su delo za poštovanje. Svi, koji su na ovom poslu saradivali, da ih ne imenujemo, dali su sve što su mogli. Bilo je tu velikih prepreka, ali su one otklanjane, bilo je teško, ali su one savladane i samo se tako moglo doći do uspeha i do zadovoljstva, da se uživa u postignutom delu.

Osvećenje njihovog doma bilo je jedna lepa i retka svečanost u prestonskom. Velika radost vladala je u svima sokolskim redovima, jer je ovo prvi sokolski dom u Beogradu. Od osam društava, koliko ih je ovde sada, ni jedno nema svoj sopstveni dom i stoga je ovaj prvi, dočekan i pozdravljen oduševljeno kako od strane svih Sokola tako i od mnogobrojnih gostiju.

Iako svečanosti uposte imaju formalan karakter i izvode se po utvrđenom ceremonijalu, te izgleda, kao da su one same sebi cilj, ipak ova svečanost u svima svojim delovima, izazvala je nešto više. Izazvala je iz okvira uobičajenih svečanosti. Imala je izvesnu sadržinu, koja je bila vrlo impresivna. Nije bila prazna formalnost, nije bilo one ukočene zvaničnosti i hladne rezervisanosti. Ona je bila topla, imala je dušu. U atmosferi sređenosti, koja je zračila sa srdeća svih prisutnih, otočela je i razvijala se ova retka sokolska proslava.

I bogosluženje svih trojice svećenika — pravoslavnog, starokatoličkog i mojsijevca — i prigodna pastirska reč prve dvojice, prožeta ljubavlju za Sokolstvo, s jakim naglašenim nacionalnim akcentom, kao i govor br. starešine i pozdrav predsednika Jadanske straže, sve je to bilo lepo uskladeno u jednu divnu harmoniju priznanja i hvale sokolske misli. Dom je nazvan hramom velike bratske ljubavi, sloge i jedinstva.

Utisak ove sokolske proslave bio je jak i vrlo prijatan. Osjetilo se koliko je snaga u sokolskoj ideji, kako je oduševila i privukla sve. Gosti su se razili u uverenju, da je Sokolstvo naša nada. Značaj ove proslave leži baš u tom propagandističkom uspehu i to treba naglasiti.

Svečanosti su prisustvovali izaslanik Nj. Vel. Kralja, izaslanici Nj. Svetosti Patrijarha, ministra vojske i mornarice, komandanta Beograda, pred

šla pretresena sva ta pitanja. Zbor je otvorio starosta župe brat Mirko Matović, apelirajući na prisutne da pomognu svojim autoritetom da se sve dužnosti u sokolskim jedinicama točno izvršavaju. Izneo je teške materijalne prilike župe, koje su nastale zbog neplaćanja dužnog poreza sa strane jedinice. Župa ima mnoge izdatke i mnoge zadaće da izvrši, a ne može kad nema zato materijalne mogućnosti. Sve što župa dobije od svojih jedinica to im ona i vrati samo u drugom obliku. Zato bi trebalo voditi više računa o tome da jedinice uplaćuju točno i na vreme svoje obaveze.

Raspravljujući o tome pitanju svu su se složili u tome, da bi se članarina morala točno ubirati i to svaki mesec, da se ne sabere suviše velika svota i da bi se u svakoj jedinici morao jedan brat zato štovati. Osim toga nekoja bratska društva i čete i njihovi upravni odbori imaju čudno gledište na sokolsku imovinu. Oni smatraju da je svrha društva sabrati novac, spremiti u blagajnu, a župi ništa ne slati, kao da je župa u nekoj drugoj organizaciji. Prema tome zaključeno je, da se ta smetnja ukloni i da se članarina redovno ubire i čim je ubrana da se odredica svota pošalje župi.

Kao drugi razlog što se članarina ne uplaćuje navela su nekoja braća potpuni nedostatak sokolske svesti u pojedinaca. Usled poznatih dogodaja u sokolske redove pridošlo je vrlo mnogo članova, koji nikada ranije nisu bili Sokoli, pa prema tome i ne gledaju na Sokolstvo onako kako bi trebalo. Nakon toga, na predlog tajnice župskog prosvetnog odbora, zaključeno je, da braća starešine vode računa o tome da se u mesecu novembru bezuvetno održe idejne škole za novo članstvo, a upute zato dobiće braća prosvetari od župskog prosvetnog odbora. Svaki brat starešina odgovoran je lično ako se sve to ne provede. U većini slučajeva braća starešine tužili su se na nedostatak saradnika. Pa i tako gde se takav saradnik nade državne vlasti premeštaju ga često puta bez ikakove službene potrebe. O tome bi se jedanput moralio u saveznom odboru ozbiljno raspravljati, jer takovi slučajevi nisu u poslednje vreme tako retki. — V. T. Z.

SOKOLSKO DRUŠTVO KARLOVAC

Sokolsko društvo Karlovac proslavilo je 6. novembra o. g. trideset godišnjicu svoga opstanka na skroman, ali vrlo lep, upravo elitan način.

Petoga uvečer objavljeno je baljkadom gradanstvu da svečanost počinje. Šestoga u 11 sati održana je svečana sednica u gradskoj većnici. Na proslavi zastupao je bratski Savez br. Križ Lačko, III zamenik starešine Saveza, a g. Ministar fizičkog vaspitanja naroda starešina sokolske župe Karlovac brat Mirko Matović. Osim toga sva obližnja sokolska društva poslala su svoje delegate. Isto tako bile su zastupane mesne vojne i gradanske vlasti i sva humana, kulturna i sportska udruženja. Sednici je otvorio starešina društva brat dr. Variola Josip lepim pozdravnim govorom, u kome je podvukao veliku sokolsku misao i spremnost Sokola, da u svaku dobu stanu na obranu svoje otadžbine. Otposlanu su brzojavi Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i br. Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije. Zatim je društveni prosvetar brat Marko Sablić u lepom pregledu prikazao istoriju razvitka društva iz čega se videlo da Sokolsko društvo Karlovac može punim pravom da se broji među naša prva društva i da ima iz sebe znatnu tradiciju. Naglasio je, da se ujedno ove godine navršuje 25 godina kako su počele i sestre vežbati.

Brat Križ Lačko, delegat Saveza, čestitao je društву proslavu izrazujući želju da i dalje nastavi s radom. Brat Nikšić Josip, predsednik župskog prosvetnog odbora, čestitajući društvu istakao je da je u ono doba kad je društvo stvarano bilo vrsnih rodoljuba na čelu grada Karlovcu. Proslava je završena akademijom, koja je održana istu večer u sokolani na kojoj se vrlo lepo pokazao razvoj televize od prvog početka do danas. Što je osobito vredno da se istakne prigodom ove proslave, to je da su vredni društveni funkcioneri ne žaleći truda priredili u zgradu Gradskog načelnstva tako lepu, upravo odličnu sokolsku izložbu, koja se može sasvim opravdano meriti s izložbama većeg stila.

Ovakove proslave potrebno je držati, jer se njima obnavljaju sećanja i trga iz zaborava lepa prošlost puna idealnog i požrtvovnog rada, kad se junaci sokolovalo, ne tražeći ni korišti ni slave oslanjajući se samo na svoju unutarnju snagu, koja je bila spremna na sve žrtve. Svako ovakovo sećanje daje pobude za novi rad, a to je od velike važnosti. — V. T. Z.

Župa Kranj

SOKOLSKO DRUŠTVO BLEJSKA DOBRAVA

Naš sokolsko društvo zlasti prosvetni odbor je pričel s polnim elanom delovati. Predavanja s sklopni-

mimi slikami in kinopredstave se vrše izmenoma. Prav posebna hvala gre požrtvovalemu bratu Stanetu Pavšku. Članstvo in tudi ostalo prebivalstvo z velikim zanimanjem poseća te predstave. Le žal, da je šolska soba tako tesna, skorajda neprimerna. V bodoče so predviđena tudi radio-predavanja. Gledališki odsek pod vodstvom Adolfa Pavlata je sklenil stopiti v stike z gledališkim odsekom br. društva Javornik - Koroška Bela. Pevski odsek začenat radi nemotljivih ovir i začeo delovati, kar pa bo v kratkem rešeno. Knjižničko smo tudi otvorili. Dobili smo precepnje število poddarjenih knjig od raznih darovalcev, za katere istim prav prisrčna hvala. Vse delo je pa bolj viseče, dokler društvo nima lastnih prostorov. Zamisel, da se v najkrajšem času postavi na lastnem telovadišču primerna stavba je popolnoma na mestu, ker le tedaj bo dobilo društvo in prosvetni odsek polni razmah.

Prosvetar.

KUPUJU SE RABLJENE RUČE

Bratska sokolska društva i čete, koja imaju na prodaju jedne rabljene ruče, neka ih ponude s oznakom cene Sokolskoj četi Podsused, kraj Zagreba.

Župa Ljubljana

VSEM PRIPADNIKOM SOKOLA I

Bratje in sestre,

dne 14. septembra 1932. je preteklo 25 let od ustanovitve Sokola I. Četrstoletje je minilo, odkar so naši po sokolskem duhu vedno mlađi braća začeli krog, v katerem smo hiteli vsi, ki se priznavamo kot pripadniki sokolske misli, v katerem ostajamo vsi, ki nas je s svojimi bratskimi vezmi nerazdružno zvezal naš sokolski Tabor, ki mu je njegov idejni oče zapisal na pročelje besede ponosa, samozavesti in odločne volje, v katerih je izražen Taborski program tako-le:

Borci, Sokoli!

Gojite v tem hramu dela in sile
bratstvo in svobodo!

Prapor navdušenja, ogenj srca, plapljata visoko!

Sokolski Tabor, zgrajen v ljubezni in žrtvah,

Bodi živi vir večno mladega življenja, Studenec lepote in vrlin za ves naš rod!

To posvetilo obsega zgodovinske ugotovitve, na katere je postavljen naš program v vsej svoji neizmerni globini in v vsem svojem nedoseženem obsegu.

Ob jubileju, ki ga bomo svečano proslavili 19. in 20. novembra 1932, naj se naše misli zbero predvsem okrog vzhornikov, ki jih je vzgojil in dal Tabor svojemu članstvu in tudi celokupnemu Sokolstvu. V teh vzhornikih občudujemo sokolske vrline, vrline duha in vrline sokolskega dela. Četrstolčna daba, dasi v razmerju vsemirja neznanata, je izoblikovala na Taboru pokolenje, ki krije v sebi silo, katera ne bo nikoli klonila v stremljenju k velikim Tyrševe sokolske misli. Mnogi naši pripadniki so v trdnom sokolskem delu s stritimi krili pristali iz sinjih višin sokolskih na neizpronski zemlji, ki je terjala, kar ji po zakonih narave pripada. Njihov duh pa je in bol ostal večno na Taboru. Iz njihove bogate duševne oporoke naj klije na Taboru večno mlado življenje.

Naše misli naj se v teh dneh ustavijo tudi pri bratih, ki so še med namini in ki so nam pred 25 leti začeli Taborski krog, dalje pri bratih in sestrach, ki so v tem krogu začrtili vidne sledove svojega sokolskega dela. Ti bratje in sestre so nam odprli na Taboru studenec sokolske lepote in vrlin, okrog katerega se zbiramo z iskrenim občudovanjem toliknega požrtvovanega in nesrečnega dela.

Sokol I proslavlja svojo 25 letnico z namenom, da pregleda širino svojega kroga in trdnost vezi, ki spajajo njegove pripadnike. Ta svečanost naj vse pripadnike Sokola I prerodi v neomajni oddečnosti, da bodo tudi poslednje širili Taborski krog in neutrudo utrijevali vekomaj nerazdružne medsebojne vezi.

S temi mislimi se obračam do vseh bratov in sester, naraščanja in dece, pripadnikov Sokola I z vabilom, da v dnevnih naših bližnjih svečanosti strnejo svoje misli okrog sokolskega Tabora in dvignejo svoja srca k vzdignjeni sokolski misli. Nai je ne bo pripadnik Sokola I, ki ne bi v teh dnevnih prihodih v sredo svojih dragih bratov in sester, da žnjimi praznjuje preroditev Taborskih množic.

V začetku drugega četrstolčnega obstaja Sokola I kličem Taborskim pri-padnikom:

Pridite in delajte!

Zdravo!

Na Taboru, dne 15. novembra 1932.

Starosta:

Ing. Lado Bevc s. r.

PROSLAVA 25 LETNICE OBSTOJA SOKOLA I LJUBLJANA — TABOR

Sokol I Ljubljana — Tabor proslavi 25 letnico svojega obstoja s tem, da priredi v soboto dne 19. novembra 1932 ob 20. uri slavnostno akademijo z navorom, telovadbo, petjem in godbo in v nedeljo, dne 20. novembra 1932 ob 20. uri koncert godbe Sokola I; po koncertu pa družabni večer s plesom. Ob prireditvi se vršita v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru.

Pri slavnostni akademiji sodeluje poleg vseh društvenih telovadnih oddelkov in godbe Sokola I tudi »Slovenski vokalni kvintet« in mešani zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom br. Zorka Prelovec.

Sestre članice poklonijo društvenemu praporu spominski trak.

Spored slavnostne akademije: 1. Sokolska koračnica — igra godba Sokola I. 2. Nagovor br. staroste; sestre članice poklonijo društvenemu praporu spominski trak. 3. Proste vaje — moška deca. 4. Vaje na drogu — član. 5. Simbolična igra — ženska deca. 6. **: Pozdrav. Ferdo Juvanc: Slovenska zemlja. Anton Förster: Povejte ve planine. Poje »Slovenski vokalni kvintet«. 7. Osmorica: moški naraščaj. 8. Ferdo Juvanc: Izgubljeni evet. Jurij Flajšman: V gorenjsko oziram se skalnatou stran. Poje mešani zbor »Ljubljanski Zvon«. 9. Vaje na konju — član. 10. Ritmične vaje — članice. 11. Ivan Zajc: Gračičarji, uvertura — igra godba Sokola I. 12. Vaje z žogami — ženski naraščaj. 13. Devotorica — član. 14. Zaključna slika. 15. I. Kalinov: Stara garda — igra godba Sokola I.

Uprava Sokola I Ljubljana — Tabor vabi poleg svojega članstva in onega bratskih društev tudi vse prijatelje Sokolstva, da se v čim večjem številu udeleže te proslave in tako pokažemo ob tej priliki mogočnost idejne sile Sokolstva. Zdravo!

Uprava Sokola I.

SOKOLSKO DRUŠTVO GERICO

Dana 23. oktobra 1932 proslavljena je u Gerovu dvadesetgodišnja balkanskih rata. Raspored proslave bio je sledeći:

U 14 časova posle podne, na osnovi općeg poziva, koji je bio upućen celokupnom članstvu svih kategorija i pismenog oglasa za ostalo gradanstvo, sakupilo se u dvorani brata Josipa Turka preko 300 slušalaca, što Sokola što ostalih gradana. Mesno dobrovoljno vatrogasno društvo, prisustvovalo je predavanju korporativno.

Po otvorenju proslave, održao je dvosatno predavanje o balkanskom ratu br. Milan Rosić, aktivni kapetan I klase, koji je u tome ratu lično sudjelovao.

Tema predavanja bila je sledeća:

- 1) Propast srpskog carstva na Kosovu 1389 godine;
- 2) Stenjanje Srba preko 500 godina u ropstvu Turaka;
- 3) Dolazak Karadorda i srpski ustanci;

4) Obnovljena Srbija pod dinastijom Karadordevića, stupanjem na presto blaženopočivšeg Kralja Petra;

5) Cilj rata 1912 godine, njegov začetek i njegova svrha;

6) Mobilizacija srpske vojske i potpore od strane Slovenaca, Hrvata, Čeha, Rusi, Francuzi i drugih naroda;

7) Pohede srpske vojske nad silom Osmanskog carstva;

8) Pad Kumanova, Skoplja, Velesa, Štipa, Bitolja, Ovčeg Polja i t. d.;

9) Sjedinjenje s bugarskom vojskom kod Jedrenja i pad Jedrenja;

10) Mučki napad Bugaraiza ledna na napetu srpsku vojsku;

11) Uloga i odziv Sokolstva u balkanskom ratu, Zasluga Sokola za današnju otadžbinu.

Predavanje brata Rosića bilo je saslušano s velikom napetošću i obilatim interesom Sokolstva i gradanstva, jer je predavač bio takofer jedan od onih junaka, koji podnosiše svoja prsa na Kumanovu za oslobođenje Srbije, a preko nje i čitavog našeg naroda u močnu Jugoslaviju.

Posle zavrenog predavanja pozvao je brat Rosić prisutno Sokolstvo i gradanstvo, da se i ovom prilikom strnejo, kome pripada sva slava za pobjedu u balkanskom ratu, tadašnjem vrhovnom komandantu srpske vojske i komandantu I armije, Nj. Vel. Kralju Aleksandru, kao oslobođiocu Kosova.

Sokolstvo i gradanstvo klicalo je spontano Jugoslaviji, Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom domu.

Utisci ovoga predavanja ostavili su vidne znakove na prisutnima, koji upoznače patnje svoje braće dok svima zajedno ne sinu sunce slobode.

SOKOLSKO DRUŠTVO PREZID

V svesti si prevažnega vzgojnega in kulturno-nacionalnega poslanstva, ki ga širi Sokolstvo med narodom, si je tudi naše društvo nadelilo naloga, da deluje v tem pravcu ter skuša po svojih močeh sodelovati na kulturno-nacionalnem in socialnem pojačenju naše mladine.

Ravno sedanja doba težke ekonomiske in kulturne depresije, nam

nudi dovolj prilike, da pripomorem zajeziti val, ki utegne biti usoden posbeno za našo mladino. Res, da se porajajo v tej dobi povsem nove forme misljenja in življenja, v ospredju stopajo problemi, ki skušajo zajeziti preteči val kulturnega in gospodarskega poloma, toda, vprašanje se nam sili, kdo je danes poklican, da našo mladino pripelje na pot, ki vodi v boljšo bodočnost. Šola ne vzmore vsega; tudi dom ne more dati mladini tistega, kar ji je dajal nekoč in kar je za tiste čase povsem — zadostovalo.

Ni dyoma, da mora sedaj posetiči vmes tudi Sokol, ki ni pesimist ter je poleg nacionalnega učitelja, drugi odločilni faktor, ki more in mora z ožirim na svoje važno poslanstvo in idejo vseslovanstva, delovati na tem, da pripelje našo mladino na pot po kateri mora hoditi. Kajti, le trdna nacionalna vzgoja, nam more dati ono, česar danes pogrešamo pri mladini, zaupanje v lastne tvorne sile.

Po dovršenih študijah je vstopil v poštno službo in bil kratek čas v Litiji in na to v Trstu, kjer se je za težnje Sokolstva in Slovenstva živahnno zanimal.

Njegovo glavno intenzivno delovanje na polju Sokolstva pa prične z letom 1892. Tega leta je bil namreč premeščen v Novo mesto, ki si je ustanovilo svoje lastno sokolsko društvo že leta 1887. To je začelo razvijati živahnješko delovanje zlasti po 6. juliju 1893., ko je bil na izrednem občnem zboru izvoljen za starosta l. 1921. umrli, neumorni sokolski organizator in pobornik dr. Jakob Schegula. Mladi in agilni brat Radko Jeglič je svedec takoj po svojem prihodu v Novo mesto pristopil takratnemu »Dolenjskemu Sokolu« kot član in bil že prihodnje leto izvoljen v odbor.

V Novem mestu je postal do leta 1913. Bila je to najplodovitejša, s posmembnimi uspehi kronana doba njegovega razvoja »Dolenjskega Sokola« posvečenega dela. V najbolj kritičnem razdoblju, ki ga je društvo preživilo v letih 1900. do 1905., mu je stal neomajno ob strani. V teh za »Dolenjskega Sokola« tako usodnih letih, so se njegove vrste, iz katerih je uhajala zlasti inteligence, krčile in redile od meseca do meseca, od dne do dne, br. Radko Jeglič pa je v neomajni zvezobi vztrajal v njem in njegovem odboru, z instiktivno gotovostjo pričakujče vstajenje in podvig društva. Ko je leta 1905. tako zvana nova struja prizadevajoč si preobraziti Sokolstvo v duhu Tyrševih idej, zmagača na celi črti, je napočela doba vstajenja in preporoda tudi za sokolsko društvo v Novem mestu. V kratki dobi dveh ali treh let se je društvo iz prejšnjega mrtvila povzpelo na do tedaj nesluteno višino. Njegova pot je do izbruha svetovne vojne vodila naprej in navzgor. V vsem tem razdoblju 21 let se je blagopokojni br. Radko Jeglič udejstvoval v društvu, l. 1910. ustanovljeni Novomeški Sokolski župi in Sokolstvu sploh z neznamanjano, občudovanja vredno ljubezni in energijo.

Naravnost vzorno je vodil skoro skozi vsa leta blagajniške posle društva in župe. Bil je eden onih redkih blagajnikov, ki je vedno znova odkrival nove vire dohodka in jih množil, vestno in natančno upravljal blagajno, pri vsem štedenju in varčevanju pa imel vedno smisel za potrebne izdatke društva in župe. Tudi v tehničnem po-

gledu je bilo njegovo delo uspešno in plodovito. Teoretično in praktično izvežban je znatno pripomogel k uspešnemu razvoju članstva na tehničnem polju. Zlasti pa je posvečal skozi dolgo vrsto let svoje bogato znanje vežbanju vrste starejših bratov — telovadec, med katerimi je vladala res prava, iskrena in bratska harmonija. V zgodovini Novomeškega Sokola bo njegovo ime trajno zapisano!

Da je imel med svetovno vojno v svojem vojaškem službovanju radi svojega narodnega in sokolskega mišljeljence neprilike, je spričo tedanjih razmer bil samoobsebi umeveno.

Po prevratu je služboval v Ljubljani in je tudi tam svoje odlične zmožnosti in bogata izkušnja rade volje posvečal Sokolstvu. Uspešno in vestno je bilo zlasti njegovo delovanje o prilikli Vsesokolskega zleta leta 1922. Ako o kom se lahko reče o pok. br. Radku Jegliču, da ga je sokolska misel osvojila vsega in da si je on osvojil sokolsko idejo v celoti. Zato bo med sokolsko družino, zlasti med njegovimi sodelavci, ostalo njegovo ime vsakdar čestito in spoštovan.

I. V.

Župa Novi Sad**OKRUŽNI PREDNJAČKI TEČAJ U SUBOTICI**

od 4 do 12 septembra 1932 g.

Da li će Sokolstvo kao opšte narodna ustanova odgovoriti svome pozivu i nadama, koje se u njega polazu, u mnogome zavisi od njegovih tehničkih voda, sokolskih prednjaka. Oni treba da na našem selu, salasu i gradu okupljaju u sokolana decu, naraštaj i članove i da ih vaspitaju telesno i duševno. Lep, ali vrlo težak zadatak.

Z vaspitanje i spremanje novih sokolskih voda i prednjaka održan je u Subotici od 4 do 12 septembra okružni prednjački tečaj za Subotičko okružje. Na tečaj su poslala sva društva subotičkog okružja po jednog učesnika, a bilo je društava koja su imala i po 3 do 5 učesnika, tako da je tečaj pohadal svega 31 brat i 4 sestre.

Po profesiji tečajnici su bili: 11 zanatljiva, 10 zemljoradnika, 8 učenika, 3 činovnika, 2 studenta i 1 domaćica. Tečaj se održavao u sokolani br. 1 (Muška gimnazija), gde je za tečajnike bila spremljena i ishrana i nastanba, tako, da tečajnici nikuda nisu mo-

rali izlaziti van sokolane i sve vreme mogli su posvetiti sokolskom radu, učenju i spremanju za časove.

Na tečaju se preko celoga dana neumorno radilo. Život tamu vri kao u košnici. Ustajanje u 5:30 časova, zatem je umivanje, spremanje postelje, a posle toga igranje odbojke do 6:30. Time se htelo da se ova lepa igra še više proširi, te da se bar prednjaci nauče da igrajtu. Posle doručka počinje nastava u 7 časova, koja s malim prekidima traje do 12 časova, a po podne se nastavlja od 15 do 19 časova. Za izvršenje rasporeda staraju se dežurni takoj da je disciplina na tečaju bila primerna.

Predavači na tečaju bili su braća: K. Petrović, N. Rajić, dr. Knežević, D. Stepanović, D. Jeger, S. Aradski i L. Tešić. Voda tečaja bio je brat D. Stepanović, okružni načelnik. Tečaj je posestio i brat župski načelnik M. Teodorović, te se o tečaju vrlo poahlivo izrazilo, a braću tečajnike pozvalo da — kao budući prednjaci — u sokolskom radu istraju, i budu živi primer sokolskog delovanja u svome mestu.

Predavači na tečaju bili su braća:

K. Petrović, N. Rajić, dr. Knežević, D. Stepanović, D. Jeger, S. Aradski i L. Tešić.

Voda tečaja bio je brat D. Stepanović,

okružni načelnik. Tečaj je posestio i brat župski načelnik M. Teodorović,

te se o tečaju vrlo poahlivo izrazilo,

a braću tečajnike pozvalo da — kao budući prednjaci — u sokolskom radu istraju, i budu živi primer sokolskog delovanja u svome mestu.

Župa Sušak - Rijeka**SOKOLSKO DRUŠTVO PAG**

Dne 30. oktobra o. g. završen je s uspehom tečaj za novo članstvo. Tečajem je rukovodio i na istom predavao društveni prosvetar br. Usmiani P. Juraj. Predavanja su bila čisto ideološkog sadržaja, tako da se je kroz ovo vreme svakome pružila prilika da svestrano upozna naš sokolski život, te njegov određeni smer, jasni cilji i zadatci.

U toku tečaja slušači su se upoznali s ideologijom, historijom Sokolstva, organizacijom, tehničkim radom i zadatkom Sokolstva u sadašnjosti i budućosti.

Osim ovih predavanja drže se, kako je več javljeno, redovito svake nedelje predavanja iz naše narodne historije, Sokolstva, poljoprivrede, zadrugarstva i narodne ekonomije.

Nadalje u toku ovih predavanja upoznaće se slušači s običajima našega naroda i lepotama naše domovine.

Napred i samo napred! Hoćemo, da od naših vežbaonica učinimo prave sokolske košnice u kojima će se stalno kretati i raditi, da se svi oni, koji se nadu u tim košnicama, približe potpunoma čenjanoj ideji, koju je Tis ovekovečio i proveo u delu. — J. U.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAMET-KANTRIDA

Početkom ove jeseni počeo je u društvu vrlo intezivni rad na prosvetnom polju. Prema utvrdenom programu prosvetni odbor Sokolskog društva u Zametu, održao se u mesecu oktobru tečaj za novo članstvo, kojem su prisustvovali i stari članovi kao i naraštaj. Braća prosvetnog odbora obradili su savesno svoja predavanja, koja su od mnogobrojne prisutne braće bila pažljom saslušana. Predavanja su održala braća: Dupor Milan: »Sokolska ideologija«, Lenae Adalbert: »Sokolska organizacija, Surina Rudolf: »Sokolsko telesno vaspitanje«, Lenae Hanibal: »Sokolska historija«, Pilepić Ante: »Uloga Sokolstva u našem nacional. i državnem životu u sadašnjosti i budućnosti«.

Uz ovaj tečaj održao je javno predavanje »Narodne osebine Južnih Slovence« br. prof. Vilko Grbac. Brat Ante Pilepić održao je predavanje »Najvažniji momenti naše historije«, a prilikom proslave međunarodnog dana štednje održao je predavanje »Štednja«.

Prilikom treće godišnjice smrti našeg istarskog omladinca Vlad. Gorčana, održao je društveni prosvetar br. Martin Milanković predavanje »Gorčan i naša omladina«, te komemorirao pok. VI. Gorčana. Na kraju ovoga predavanja osvrnuo se br. prosvetar na izdajnički rad nekajih ljudi u inostranstvu, što su svi prisutni s gnušanjem osudili.

Društvo narodnog prosvetovanja u Sušaku održalo je u sokolani nekoliko filmskih prikazivanja. Dana 17. okt. t. g. prikazivan je film »Svesokolski slet u Beogradu 1930. g.« (za odrasle i decu — posebno), kojom je prilikom župski prosvetar br. prof. Ivancić pred mnogobrojnim posetiocima meštana, prijatelja Sokolstva i članstva, održao predavanje o Sokolstvu.

Tokom meseca oktobra održalo se je pred pojedini vrtstama sledeći kratki govor:

»O Sokolstvu«, »Značaj promene držav. imena u Jugoslaviji«, »Velezadajnički proces 1909. god. u Zagrebu«, »Sokolsko bratstvo«, »Proglašenje nezavis. bratskog Češkoslovačkog narodac, »Koruška, naš veliki gubitak«, »Zašto smo Sokoli?«, »Navezat rata Turskoj 1912. g.«, »Sokolska organizacija«, »Što ženi pruža Sokolstvo«, »Narše oslobođenje«, »Figner i Sokolstvo«.

U svemu je održano 11 predavanje, 12 kratkih govora, 1 komemoracija i 3 kino-prestavne.

Društvo je takoder priredilo jedna zabavu u korist »Mesnog odbora Crvenog krsta za Kastavštinu«, koja je materijalno dobro uspela.

Kako su sada nastali hladniji dani, društvena čitaonica vrlo je dobro posetičena, te je več deo članstva uvek na okupu, a pevačka sekcija kraj tehničkog rada takoder lepo razvija svoju delatnost.

Nadati se je, da će takav rad u zimi biti još i pojačan, jer će društvene prostorije za hladnejih dana biti najomiljeniji kutič peuke i razonode članstva.

A. Pilepić.

Župa Varazdin**SOKOLSKA ČETA VRATIŠINEC**

S minulim lepim sunčanim danim bićemo prisiljeni skučiti se na rad u uske prostorije. Bilo je divota doći u letu i pogledati prostrano vežbalište svake nedelje. Celo vežbalište bilo je kao jedan mrvinjač. Sve je vrvilo od snage i mladenačkog poleta. Prestatu su ti dani veselja i nadošla je tmurna jesen i skora zima.

Kako će se sada tehnički rad skučiti, to će se na prosvetnom radu više učiniti. Brat prosvetar Pelikan, koji je apsolvirao prosvetnu školu u Varazdinu, spremiće čitav niz predavanja kroz zimu. Iduće nedelje počće se s prosvetnim tečajem za novo članstvo, koje treba da se upozna s idejom Sokolstva pre velikog sokolskog praznika, kada će se polagati zakletva t. j. 1. decembra.

Za proslavu 1. decembra spremiće se savesno da čim dostojnije proslavimo dan narodnog ujedinjenja. Na dan proslave biće svečana akademija na kojoj će nastupiti sve četne kategorije u vežbama, deklamacijama, pesmama i t. d.

Naša četa ima lepi broj knjiga u knjižnici, koje su poklonili neki vredni članovi čete. Uz knjižnicu imamo i čitaonicu, koja je snabdevana sa časopisima i nekim dnevnim i tehničnim novinama.

Dilektantska sekcija započeće nasko svoj rad. Na repertoaru za zimu biće par komada iz naše umetne književnosti. Rad je dakle opsezan samo treba dobra i jaka volja i strpljivost pojedinih funkcionera. — Ž. M.

TVORNICA TELOVEŽBENIH I SPORTSKIH SPRAVA

J. ORAŽEM • RIBNICA

NA DOLENJSKEM DRAVSKA BANOVINA

Dobavljalo Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, Ministarstvo vojske i mornarice, svih kola te ostalih prostvenih ustanova u kraljevini Jugoslaviji. Izrađujuo vse televetbenе sprave, kao američke salonske prete, ručne raznih veličina, televetbenе konje, kožilice, stole, garniture za skakanje, slunjače, graniture salomskih karika, mehanične gamitne američkih karika s voljčkom na posove, švedske sprave ribolova, švedske bombe, sedlo za bome, pružne moščice na pera, moščice za južnje te druga manje sprave, kao diskose, kopija, čunjave, kugla, bušilic, i sportska kladiča, stolke i mreže za obojku, loptice sa zamkami, medicinske lopte i sportske lukave, kai i kompl. smrči (Sky), police za smrči i sva potrebitne. — Gomje sprave moramo dobaviti odmah da sklopite po primiku narudžbe. Stabilne sprave, konstrukcije testova, sprave za penjanje, kolotke, te amature za pohranu manjih sprava, kao i konstrukcije za lotnje vetrabotile najmodernejšim sistemom i sprave prema poslovim željezara dobavljamo u najkračem vremenu po primiku potrebnih podatkov za izradu. — Obnavljamo stare sprave. Izvedba načinjenosti. Izvedba solidno. Cene amarne. Ilustrirani katalog besplatno. Najbolja primanja mnogih državnih zavoda. I Savez Sokola kraljevine Jugoslavije prilikom opreme sokolskog stadiona za Svesokolski slet u Beogradu — Osnovano 1881

Friporoča se najstarejša slovenska plesarska, ličarska, sobo- in črkošlikarska delavnica

IVAN BRICELJ

LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega orodja. Delo solidno, cene zmerne

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAC

Najpovoljnije nabavljate kupujući izravno kod proizvajalca!

Zatražite stoga najhitnije naš novi zimsko-sportski cijenik!

Potpune opreme za skijaše uz najniže cijene!

PRVA JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA SPORTSKIH PROIZVODA

M. DRUCKER • ZAGREB, Ilica 39

ŠIRITE SOKOLSKU ŠTAMPU:
„SOKOLSKI GLASNIK“, „SOKO“, „SOKOLIĆ“ i „NAŠU RADOST“

Suhe jedilne gobe
kupuje

SEVER & KOMP.
LJUBLJANA